

dimarts, 21 d'octubre de 2003

Els novíssims catalans o la immigració a secundària

APELLC

JESÚS FIGUERAS

Disset nois i noies castellanoparlants -la majoria llatinoamericans-, un d'ucraïnès i tres de xinesos, tots nouvinguts, es matriculen a un centre públic de secundària de Tarragona. Representen més del 10% dels estudiants d'ESO. Comprenen la franja d'edat de 12 a 16 anys, és a dir de 1r a 4t d'ESO. Comença tot el procés d'acollida i d'adaptació curricular per a aquests alumnes que desconeixen la llengua del país. Els tallers organitzats perquè aquests alumnes puguin aprendre la llengua catalana, tot just començat el curs, ja sobrepassen el nombre òptim per tal de realitzar les activitats d'ensenyament-aprenentatge amb les mínimes garanties de qualitat. A hores d'ara -quan s'ha començat el curs 2003-2004- caldria duplicar el nombre de tallers d'aprenentatge de la llengua, al centre de Tarragona. Aquest petit report és un botó de mostra del que s'esdevé als centres de secundària del nostre país, sobretot a les zones costaneres més dinàmiques. El curs escolar anirà cremant dies, setmanes, mesos... i ens plantarem a Cap d'Any, que, irremeiablement, ens oferirà vida nova: la immigració llatinoamericana ens tornarà a visitar. Als mesos de gener i febrer a l'Amèrica Llatina festegen les vacances estivals i n'hi ha que les aprofiten per traspasar l'Atlàntic. Es presentaran a la vella Europa a buscar vida nova. Compareixeran a casa nostra cercant la terra promesa i els nois en edat escolar trucaran a les portes dels nostres IES. I els tallers de llengua estaran plens. A més, el degoteig constant de la immigració provinent del Magrib, dels països de l'est d'Europa i de la Xina. Com i qui els podrà atendre? A veure qui és el valent que contesta a la pregunta. La imatge de normalitat que tant predica el Departament d'Ensenyament no és més que una cortina de fum que amaga la complexitat organitzativa dels centres escolars i les dificultats per posar en marxa tota la maquinària educativa i que, si grates una mica, deixa al descobert mancances de planificació, de recursos i de motivació abocades a uns col·lectius -els professors i equips directius dels centres públics- que fan mans i mànigues per donar satisfacció a totes les necessitats educatives dels alumnes. I no és només un problema de desconeixement de la llengua per part dels nouvinguts. És una qüestió de llengua i de cultura. Saben realment quin país els dona acollida? Estan informats de la nostra realitat política, social i econòmica? Coneixen les característiques del sistema educatiu de Catalunya? Qui els ho ha explicat? Només cal obrir la porta de l'institut i guaitar al carrer per comprovar la desatenció social que conviu amb els nouvinguts. Cal una assistència social que agomboli els novíssims catalans per tal que els doni les claus per conèixer i entendre el país que els acull. Si no és així, el perfil professional del professor de secundària envaeix àmbits que no li són propis i esdevé un híbrid: ensenyant i «pare de la canalla». Situació que ja es dona, en bastants casos dissortadament, amb alumnes del país per mor de la desídia i la desestructuració familiar. I ja, per acabar d'explicar l'estat de la qüestió, cal dir que gran part del pes d'aconduir la nova immigració recau, en l'aspecte organitzatiu i didàctic, sobre el SEDEC (Servei d'Ensenyament del Català). Molts dels esforços que esmerça aquest servei en l'organització dels tallers per tal que els alumnes nouvinguts s'integrin lingüísticament i culturalment a Catalunya es veuen escanyats per la falta de planificació i de recursos del Departament d'Ensenyament. Cal que tot l'escalafó jeràrquic d'Ensenyament, des dels inspectors a la consellera passant pels delegats territorials, els subdirectors i directors generals, actuïn amb rapidesa per dotar els centres públics del país dels recursos materials i humans adequats per fer front, amb garanties d'èxit, a l'acolliment i a la formació dels nous ciutadans de Catalunya.